Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

10. september 2025*

Digiteenused – Määrus (EL) 2022/2065 – Komisjoni otsus, milles sätestatakse järelevalvetasud 2023. aastaks – Määruse 2022/2065 artikli 43 lõiked 3–5 – Delegeeritud määruse (EL) 2023/1127 artikli 4 lõige 2 – Aktiivsete teenusesaajate kuupõhise keskmise arvu arvutamise metoodika – Tühistamise mõju ajaline kohandamine

Kohtuasjas T-55/24,

Meta Platforms Ireland Ltd, asukoht Dublin (Iirimaa), esindajad: advokaadid A. Komninos, G. Forwood, I. Sarmas ja H. Gafsen,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: O. Gariazzo, P.-J. Loewenthal ja L. Armati,

kostja,

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus),

koosseisus: president R. Mastroianni (ettekandja), kohtunikud M. Brkan, I. Gâlea, T. Tóth ja W. Valasidis,

kohtusekretär: ametnik S. Spyropoulos,

arvestades menetluse kirjalikku osa,

arvestades 11. juuni 2025. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 ELTL artikli 263 alusel esitatud hagis palub hageja Meta Platforms Ireland Ltd tühistada Euroopa Komisjoni 27. novembri 2023. aasta rakendusotsuse C(2023) 8176 (final), millega määratakse kindlaks Facebookile ja Instagramile kohaldatav järelevalvetasu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2065 artikli 43 lõikele 3 (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

* Kohtumenetluse keel: inglise.

Vaidluse taust

2 Hageja on Iiri õiguse alusel asutatud äriühing, kes on Ameerika Ühendriikide ettevõtja Meta Platforms Inc. tütarettevõtja ning on Facebooki ja Instagrami teenuste osutaja Euroopa Liidus.

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määruse (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT 2022, L 277, lk 1; edaspidi „digiteenuste määrus“), artikli 43 lõigete 1–3 kohaselt nõuab komisjon väga suure digiplatvormi ja väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt – kes on määratletud sellisena viidatud määruse artikli 33 kohaselt – iga sel viisil määratletud teenuse eest iga-aastast järelevalvetasu, mis kehtestatakse rakendusaktiga ja mis katab hinnangulised kulud, mis tekivad komisjonil digiteenuste määruse kohaste järelevalveülesannetega. Digiteenuste määruse artikli 43 lõike 4 kohaselt määrab komisjon selle tasu, kohaldades metoodikat, mille ta kehtestas delegeeritud õigusaktis, järgides sama määruse artikli 43 lõikes 5 sätestatud põhimõtteid.

4 Komisjon võttis selleks 2. märtsil 2023 vastu delegeeritud määruse (EL) 2023/1127, millega täiendatakse määrust 2022/2065, määrates kindlaks üksikasjaliku metoodika ja menetlused seoses järelevalvetasudega, mida komisjon nõuab väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite pakkujatelt (ELT 2023, L 149, lk 16).

5 25. aprillil 2023 võttis komisjon vastu otsuse C(2023) 2756 (final) ja otsuse C(2023) 2734 (final), millega nimetati vastavalt Facebook ja Instagram väga suureks digiplatvormiks digiteenuste määruse artikli 33 lõike 4 alusel.

6 28. aprillil 2023 edastati need otsused hagejale kui Facebooki ja Instagrami peamisele tegevuskohale liidus. Kummagi otsuse koopia saadeti Meta Platformsile, kes on äriühing, kes kontrollib nende juriidiliste üksuste kontserni, kuhu hageja kuulub.

7 27. septembril 2023 teatas komisjon hagejale iga-aastase järelevalvetasu esialgsest kindlaksmääramisest Facebooki ja Instagrami kohta vastavalt delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 6 lõikele 3; koopia sellest saadeti ka Meta Platformsile. Hageja esitas 13. oktoobril 2023 komisjonile oma märkused.

8 27. novembril 2023 võttis komisjon vastu vaidlustatud otsuse, milles määrati kindlaks Facebookile ja Instagramile kohaldatav iga-aastane järelevalvetasu 2023. aasta kohta. See summa määrati digiteenuste määruse artikli 43 lõike 3 teise taande kohaselt kindlaks vastavalt metoodikale ja menetlustele, mis on määratletud delegeeritud määruses 2023/1127, eelkõige selle artiklis 5. Selle summa kindlaksmääramiseks kasutas komisjon eelkõige kahte kolmandast isikust ettevõtjat, SensorTower ja Similarweb, ning kasutas kõigi väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite puhul sama metoodikat, mille ta lisas vaidlustatud otsusele, et arvutada nimetatud teenuste aktiivsete teenusesaajate kuupõhist keskmist arvu liidus (edaspidi „aktiivsete teenusesaajate keskmine arv“), ja jagas teenuste vahel ära iga-aastase järelevalvetasu kooskõlas digiteenuste määruse artiklis 43 toodud põhimõtetega. Koopia sellest otsusest saadeti ka Meta Platformsile.

Poolte nõuded

9 Hageja palub Üldkohtul sisuliselt:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

10 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– teise võimalusena, kui tühistatakse delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 5 lõige 2 või 4 või vaidlustatud otsus, jätta selle määruse või selle otsuse tagajärjed kehtima, kuni võetakse meetmed tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

11 Hageja põhjendab oma hagi kuue väitega, millest esimesed kaks tuginevad sellele, et delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 5 lõike 2 teine lause on õigusvastane, kuna see rikub ELTL artiklit 290 ning digiteenuste määruse artikli 43 lõikeid 4 ja 5; ning delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 5 lõige 4 on õigusvastane, kuna see rikub ELTL artikli 290 lõiget 1 ja digiteenuste määruse artikli 43 lõike 5 punkti b ning proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet. Kolmanda väite kohaselt on rikutud hageja õigust olla ära kuulatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 41 lõike 2 punkti a alusel seoses „jääksummade“ kindlaksmääramisega ja aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodikaga. Neljas väide puudutab põhjenduse puudumist seoses aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu ja „jääksummade“ arvutamise metoodikaga. Viies väide puudutab sisuliselt seda, et aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika on väär ja õigusvastane, kuna komisjon kasutas oma delegeeritud pädevust individuaalsete rakendusaktidega. Lõpuks puudutab kuues väide seda, et hageja järelevalvetasu kindlaksmääramine on väär, kuna see rikub digiteenuste määruse artikli 43 lõike 5 punkti b.

12 Üldkohus analüüsib kõigepealt viiendat väidet.

Viies väide, mis puudutab sisuliselt seda, et aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika on väär ja õigusvastane, kuna komisjon kasutas oma delegeeritud pädevust individuaalsete rakendusaktidega

13 Selles väites leiab hageja, et vaidlustatud otsus on väär ja rikub ELTL artikli 290 lõiget 1 ja artikli 291 lõiget 2, digiteenuste määruse artikli 33 lõiget 3, artikli 43 lõiget 4 ja artiklit 87 ning delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõiget 2, kuna see ületab oma eesmärki võtta vastu rakendusakt, millega määratakse kindlaks tasu suurus, kehtestades uue ühise metoodika aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamiseks, ning täiendab lubamatult digiteenuste määrust.

14 Esimesena heidab hageja komisjonile ette, et ta kehtestas aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika iga rakendusakti lisas, mitte aga delegeeritud õigusaktis, nagu on ette nähtud digiteenuste määruse artikli 33 lõikes 3, ilma milleta oleks komisjon saanud kasutada andmeid, mille teenusepakkujad ise esitasid digiteenuste määruse artikli 24 lõike 2 alusel, selle asemel, et võtta vastu ühine metoodika. Nimelt väidab hageja, et võttes arvesse aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika tähtsust järelevalvetasu kindlaksmääramisel, oleks komisjon juhul, kui ta soovis selle „üksikasjalikult" kehtestada, kasutamata delegeeritud õigusakti vastavalt digiteenuste määruse artikli 33 lõikele 3, pidanud selle lisama delegeeritud määrusesse 2023/1127, mitte aga lisama seda kõigile teenuseosutajatele adresseeritud rakendusaktidele, nagu vaidlustatud otsus.

15 Teisena väidab hageja, et see arvutamise metoodika on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega. Täpsemalt väidab ta, et komisjon kasutas aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu kolme eri tähendust ja kohaldas seda erinevalt sõltuvalt sellest, kas seda keskmist arvu kasutatakse läbipaistvuse eesmärgil (vastavalt digiteenuste määruse artiklile 24), teenuste määratlemiseks kas väga suureks digiplatvormiks või väga suureks internetipõhiseks otsingumootoriks (vastavalt digiteenuste määruse artiklile 33) või konkreetse teenuseosutaja järelevalvetasu suuruse kindlaksmääramiseks (vastavalt digiteenuste määruse artiklile 43). Seega viib vaidlustatud otsusele lisatud ühine metoodika aktiivsete teenusesaajate keskmiste arvudeni, mis erinevad märkimisväärselt nendest, millest teatas hageja. Hageja leiab aga, et isegi kui möönda, et aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamisel lahknevuste vältimiseks oli vaja kasutada ühist lähenemisviisi, oleks komisjon saanud digiteenuste määruse artikli 33 lõike 3 alusel vastu võtta eraldi delegeeritud õigusaktiga ühise metoodika, mis oleks võimaldanud teenuseosutajatel seda kohaldada oma aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamisel, või teise võimalusena teha seda delegeeritud määruses 2023/1127 vastavalt digiteenuste määruse artikli 43 lõikele 4. Seetõttu järeldab hageja, et komisjon ei saa võtta nimetatud sätetelt soovitavat toimet, võttes vastu rakendusakte, mis muudavad seadusandja poolt delegeeritud aktidele antud ülesande sisutühjaks.

16 Komisjon väidab ühest küljest, et kuna ta määrab kindlaks koefitsiendi U arvutamise metoodika, et määrata kindlaks iga määratud teenuse eest makstav tasu, täiendab delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõige 2 digiteenuste määruse artikli 43 lõike 5 punkti b, kuna see nõuab üksnes seda, et tasud oleksid proportsionaalsed määratud teenuste aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga. Teisest küljest leiab komisjon, et digiteenuste määruse artikli 43 lõige 4 ei kohusta teda kehtestama ühist metoodikat aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamiseks. Seega ei ole see ühine metoodika midagi muud kui komisjoni tegelik valik (kolme võimaliku variandi vahel) tugineda „muu[le] [talle] kättesaadava[le] teabe[le]", nagu seda lubab delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõige 2. Lisaks märgib ta, et digiteenuste määruse artikli 33 lõikes 3 ei ole viidatud selle määruse artiklile 43, milles ei ole samuti sellele sättele viidatud, mistõttu ei saa väita, et komisjon hoidis digiteenuste määruse artiklis 87 ette nähtud delegeeritud õigusakti vastuvõtmise menetlusega seotud formaalsustest kõrvale, lisades ühise metoodika rakendusaktidele.

17 Mis puudutab proportsionaalsuse põhimõtte väidetavat rikkumist, siis väidab komisjon vastu, et ta valis aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise ühise metoodika just selleks, et tagada läbipaistvus ja teenuseosutajate võrdne kohtlemine nende tasude kehtestamisel. Ta leiab, et kuigi see viis aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamisel ligikaudse tulemuseni, kuna iga teenuseosutaja infrastruktuurile või siseandmetele juurdepääsu puudumise tõttu oli võimatu teha üksikasjalikku loendust, pidas ta eelistatavaks võrrelda selle metoodika abil aktiivsete teenusesaajate keskmisi arve kõigist sama liiki või sarnastest nimetatud teenustest, et kehtestada proportsionaalsed tasud, selle asemel et taotleda absoluutväärtuses täpsust. Sellega seoses tuletab

komisjon meelde, et ta kasutas ühist metoodikat, tuginedes delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõikele 2, milles on loetletud aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamiseks samad teabeallikad, mida on nimetatud digiteenuste määruse artikli 33 lõike 4 esimeses lõigus, eesmärgiga tagada õiguskindlus. Lisaks oleks tema sõnul olnud täiesti kohane tugineda erinevatele teabeallikatele, et nimetada ühelt poolt teenuseid väga suureks digiplatvormiks ja teiselt poolt määrata kindlaks nende teenuste osutajatelt võetavad tasud.

18 Lõpuks väidab komisjon, et isegi kui kolmandate ja sõltumatute teabeallikate kasutatud metoodikas, millel ühine metoodika põhineb, esineb puudusi, kohaldataks sellest tulenevat võimalikku ebakõla horisontaalselt kõikidele määratud teenustele, nii et eri teenuseid kahjustataks ühtemoodi, mis võimaldaks tal tagada järelevalvekulude õiglase jaotamise.

19 Tuleb meenutada, et digiteenuste määruse artikli 33 lõikes 3, mis käsitleb digiplatvormide ja internetipõhiste otsingumootorite määramist väga suureks digiplatvormist või väga suureks internetipõhiseks otsingumootoriks, on sätestatud, et „[k]omisjon võib pärast [Euroopa digiteenuste] nõukojaga konsulteerimist võtta kooskõlas [digiteenuste määruse] artikliga 87 vastu delegeeritud õigusaktid, et täiendada [digiteenuste] määruse sätteid, kehtestades käesoleva artikli lõike 1 ja [digiteenuste määruse] artikli 24 lõike 2 kohaldamiseks [aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu] arvutamise metoodika, tagades, et selles võetakse arvesse turu ja tehnoloogia arengut“.

20 Digiteenuste määruse artikli 33 lõike 4 esimeses lõigus on sätestatud, et kui komisjon otsustab väga suureks digiplatvormiks või väga suureks internetipõhiseks otsingumootoriks määramise, „teeb [ta] oma otsuse digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja poolt vastavalt [digiteenuste määruse] artikli 24 lõikele 2 esitatud andmete või [digiteenuste määruse] artikli 24 lõike 3 kohaselt taotletud teabe või mis tahes muu [talle] kättesaadava teabe põhjal“.

21 Lisaks on digiteenuste määruse artikli 43 lõigetes 3–5 järelevalvetasu kindlaksmääramise kohta sätestatud järgmist:

„3. Väga suure digiplatvormi ja väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujalt nõutakse iga teenuse eest iga-aastast järelevalvetasu alates tema sellisena käsitamisest [digiteenuste määruse] artikli 33 kohaselt.

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestab iga-aastase järelevalvetasu summa iga väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori pakkuja kohta. Neid rakendusakte vastu võttes kohaldab komisjon käesoleva artikli lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktis sätestatud metoodikat ja järgib käesoleva artikli lõikes 5 esitatud põhimõtteid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas [digiteenuste määruse] artiklis 88 osutatud nõuandemenetlusega.

4. Komisjon sätestab [digiteenuste määruse] artikli 87 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis üksikasjaliku metoodika ja korra seoses järgmisega:

[…]

b) lõike 5 punktides b ja c osutatud individuaalsete iga-aastaste järelevalvetasude kindlaksmääramine;

[…]

Kõnealuste delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel järgib komisjon käesoleva artikli lõikes 5 esitatud põhimõtteid.

5. Lõikes 3 osutatud rakendusaktis ja lõikes 4 osutatud delegeeritud õigusaktis järgitakse järgmisi põhimõtteid:

[…]

b) iga-aastane järelevalvetasu on proportsionaalne [digiteenuste määruse] artikli 33 kohaselt väga suure digiplatvormina või väga suure internetipõhise otsingumootorina käsitatava iga digiplatvormi või iga otsingumootori [aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga] liidus;

[…]“.

22 Digiteenuste määruse artikli 87 lõike 4 kohaselt konsulteerib komisjon enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist iga liikmesriigi määratud ekspertidega. Sama määruse artikli 87 lõike 6 kohaselt võivad Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu esitada vastuväite enne õigusakti jõustumist.

23 Lõpuks on delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõigetes 1 ja 2 sätestatud seoses põhisumma kindlaksmääramisega teenuse kohta järgmist:

„1. Iga nimetatud teenuse jaoks, mille suhtes kohaldatakse järelevalvetasusid vastavalt artiklile 3, arvutatakse aasta n põhisumma osana aastaks n+1 prognoositud üldkuludest vastavalt artiklile 2, proportsionaalselt nimetatud teenuse [aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga] kooskõlas käesoleva artikli lõikes 2 osutatud koefitsiendiga U ning võttes arvesse […] koefitsien[ti] T, vastavalt järgmisele valemile:

$$Nimetatud_teenuse_põhisumma_aastal_n_x = \frac{Prognoositud_kogukulud_aastal_n+1}{\sum_{kõigi_nimetatud_teenuste_puhul_n}(T_n \times U_n)} \times (T_x \times U_x)$$

2. Iga nimetatud teenuse põhisumma arvutamisel on koefitsiendil U II lisas sätestatud väärtus, mis vastab [aktiivsete teenusesaajate keskmisele arvule] väljendatuna miljonites ühikutes ümardatult allapoole lähima saja tuhandeni.

Vastavalt käesoleva lõike esimesele lõigule kindlaksmääratava kohaldatava koefitsiendi aluseks olev iga nimetatud teenuse [aktiivsete teenusesaajate keskmine arv] saadakse nende andmete põhjal, mille digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori pakkuja esitab vastavalt [digiteenuste määruse] artikli 24 lõikele 2, või teabe põhjal, mida nõutakse vastavalt nimetatud määruse artikli 24 lõikele 3, või muu komisjonile kättesaadava teabe põhjal, 31. augusti aasta n seisuga.

[…]“.

24 Käesolevas asjas on vaidlustatud otsuse põhjenduses 31 täpsustatud, et iga nimetatud teenuse aktiivsete teenusesaajate keskmine arv, millega määratakse kindlaks jälgimistasu arvutamisel kohaldatav koefitsient U, võib tuleneda andmetest, mille teenuseosutaja on esitanud digiteenuste määruse artikli 24 lõike 2 alusel, sama määruse artikli 24 lõike 3 alusel nõutud teabest või muust tema käsutuses olevast teabest.

25 Seejärel on vaidlustatud otsuse põhjenduses 32 märgitud, et võttes arvesse eri metoodikaid, nende kohta avaliku teabe erinevat kättesaadavust, eri täpsuse astet ja eri teabeallikaid, mida nimetatud teenuseosutajad kasutasid oma teenuste aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu kindlaksmääramiseks, ning konfidentsiaalsust, mida mõned neist teenuseosutajatest nõuavad, tuli delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõike 2 alusel tugineda ühisele metoodikale ja ühistele teabeallikatele, et kohaldada koefitsienti U ühetaoliselt eri nimetatud teenuste vahel. Vaidlustatud otsuse lisas sisalduva ühise metoodika ja ühiste teabeallikate alusel arvutas komisjon seega Facebooki ja Instagrami aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu ja vastava koefitsiendi U, mis on vajalik hagejalt nõutava jälgimistasu summa kindlaksmääramiseks (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 33).

26 Lisaks rõhutas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 37 mitmel põhjusel esinevaid raskusi teha kindlaks teave väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu kohta ning metoodika kohta, mille põhjal arvutasid teenuseosutajad oma aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu. Neil asjaoludel märkis komisjon, et tal on delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 6 lõigetes 3 ja 4 sätestatud tähtaegade jooksul võimatu usaldusväärselt võrrelda deklareeritud aktiivsete teenusesaajate keskmisi arve eri nimetatud teenuste vahel, et määrata kindlaks järelevalvetasu vastavalt digiteenuste määruse artikli 43 lõike 5 punktile b. Lisaks põhjendas ta kolmandate teabeallikate kasutamist järelevalvetasude kindlaksmääramise menetluse erineva eesmärgi ja laadiga, võrreldes sellega, mis puudutab väga suurte digiplatvormide ja väga suurte internetipõhiste otsingumootorite määramist (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 37).

27 Lõpuks, vastuseks argumendile, mille hageja esitas vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseni viinud menetluses ja milles ta heidab komisjonile ette, et see ei näinud delegeeritud aktis ette ühist metoodikat aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamiseks, täpsustas komisjon muu hulgas vaidlustatud otsuse põhjenduses 40, et digiteenuste määruse artikli 43 lõige 5 ei pane talle mingit sellekohast kohustust, et määrata kindlaks järelevalvetasu, ega delegeeritud õigusakti puudumise korral selleks, et võtta kindlaksmääramisel aluseks andmed, mille on teenuseosutajad esitanud digiteenuste määruse artikli 24 lõike 2 alusel.

28 Sellega seoses märkis ta vaidlustatud otsuse põhjenduses 41 lisaks, et ELTL artikli 290 alusel antud volitust kasutatakse üldiselt kaalutlusõiguse alusel ja et ta peab otsustama, kas ta kasutab oma pädevust võtta vastu delegeeritud õigusakte, välja arvatud juhul, kui seadusandliku alusakti säte paneb talle selge, täpse ja tingimusteta kohustuse võtta konkreetne delegeeritud õigusakt vastu enne konkreetset kuupäeva; see ei olnud aga nii digiteenuste määruse artikli 33 lõikes 3 ette nähtud volituse puhul. Ta lisas, et selles sättes on lihtsalt ette nähtud, et tal on pädevus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada digiteenuste määruse sätteid, kehtestades aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise meetodi. Kokkuvõttes tuletas komisjon meelde, et delegeeritud õigusakti vastuvõtmiseks digiteenuste määruse artikli 33 lõike 3 alusel on igal juhul vaja enne konsulteerida Euroopa digiteenuste nõukojaga, mida siiski ei olnud moodustatud enne 17. veebruari 2024.

29 Üldkohus analüüsib, kas digiteenuste määrus võimaldab kasutada aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise ühist metoodikat, enne kui ta hindab, kas käesolevas asjas rikkus komisjon selle määruse artiklit 43, kui ta võttis sellise metoodika vastu rakendusaktis.

30 Esimesena tuleb tõdeda, et ükski digiteenuste määruse ega delegeeritud määruse 2023/1127 säte ei takista komisjonil kasutada aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamisel konkreetset metoodikat. Lisaks tuleb sarnaselt komisjoniga märkida, et digiteenuste määruse artikli 43 kohaldamisel ei ole asjakohane mitte iga nimetatud teenuse aktiivsete teenusesaajate keskmine arv absoluutväärtuses, vaid selle suhteline väärtus võrreldes teiste nimetatud teenustega.

31 Käesolevas asjas võis komisjonil põhjendatult olla kahtlusi seoses eri teenuseosutajate kasutatud aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodikate ühtsusega, seda enam, et tal puudusid mõne teenusepakkuja andmed.

32 Sellest järeldub, et tal oli õigus kasutada ühist metoodikat ka läbipaistvuse ja teenuseosutajate võrdse kohtlemise huvides, võttes arvesse asjaolu, et digiteenuste määruse artikli 43 kohaselt peab järelevalvetasude jaotamine olema proportsionaalne iga nimetatud teenuse aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga.

33 Kuna delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõike 2 teise lõigu sõnastusest tuleneb (vt eespool punkt 22), et selles ei ole kehtestatud mingit hierarhiat nimetatud kolme teabeallika vahel, kuna need on selgelt esitatud alternatiivina, siis lisaks ei olnud komisjon käesolevas asjas kohustatud ühte nendest eelistama või kõrvale jätma. Seetõttu otsustas komisjon õigustatult tugineda „muu[le] [talle] kättesaadava[le] teabe[le]“ eespool viidatud sätte tähenduses.

34 Teisena nähtub digiteenuste määruse üldisest ülesehitusest ja eesmärkidest, et aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu mõistet tuleb tõlgendada ühetaoliselt ja sidusalt, sõltumata selle rakendamise kontekstist ja eesmärgist, mida kinnitab ka nimetatud määruse põhjendus 77. Nimelt kui seadusandja oleks kavatsenud näha ette erinevaid õiguslikke regulatsioone olenevalt sellest, kas aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu kasutamise eesmärk oli määrata teenus väga suureks digiplatvormiks või väga suureks internetipõhiseks otsingumootoriks, või siis arvutada järelevalvetasu, oleks ta selle selgelt ja täpselt ette näinud.

35 Seega, kuigi komisjonil on küll õigus võtta vastu aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise ühine metoodika, ei saa ta siiski hoiduda delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise menetlusest, nagu see on ette nähtud eelkõige digiteenuste määruse artikli 87 lõigetes 4 ja 6, piirdudes sellega, et ta lisab selle ühise metoodika igale rakendusaktile.

36 Nimelt on komisjon digiteenuste määruse artikli 43 lõike 4 kohaselt kohustatud võtma vastu delegeeritud õigusaktid, milles sätestatakse üksikasjalik metoodika ja kord iga teenuseosutaja individuaalsete iga-aastaste järelevalvetasude kindlaksmääramiseks, ning sama määruse artikli 43 lõike 5 punkti b kohaselt peavad need tasud olema proportsionaalsed iga väga suure digiplatvormi või väga suure internetipõhise otsingumootori aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga.

37 Lisaks on delegeeritud määruse 2023/1127 artiklis 4 täpsustatud iga teenuse põhisumma kindlaksmääramise kord valemi abil, mis sisaldab muu hulgas koefitsienti U, mille väärtus vastab iga asjaomase teenuse aktiivsete teenusesaajate keskmisele arvule, kuid ei sisalda siiski selle keskmise arvu enda arvutamise meetodit.

38 Kuna aga aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamine oli vajalik iga teenuse järelevalvetasu kindlaksmääramiseks digiteenuste määruse artikli 43 lõike 5 punkti b alusel, arvutas komisjon selle „ühise metoodika“ alusel, mille ta siiski lisas vaidlustatud otsusele ja teistele nimetatud teenuse osutajatele adresseeritud rakendusaktidele (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 32).

39 Kuigi on tõsi, nagu rõhutab komisjon, et vastupidi digiteenuste määruse artikli 33 lõikele 3 ei ole sama määruse artiklis 43 sõnaselgelt silmas peetud delegeeritud õigusakti vastuvõtmist aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika kehtestamiseks, paneb see artikkel siiski komisjonile kohustuse tagada, et iga-aastased järelevalvetasud oleksid proportsionaalsed iga nimetatud teenuse aktiivsete teenusesaajate keskmise arvuga, kehtestades samas nende kindlaksmääramiseks kasutatava metoodika ja korra delegeeritud aktis, mitte aga rakendusaktis.

40 Teisisõnu tuleneb digiteenuste määruse asjakohaste sätete kontekstipõhisest ja süstemaatilisest tõlgendamisest, et kuigi see määrus ei viita sõnaselgelt sama määruse artiklis 33 nimetatud metoodikale, loob digiteenuste määruse artikkel 43 sõnaselge seose iga-aastaste järelevalvetasude kindlaksmääramise metoodika, mille saab kehtestada üksnes delegeeritud õigusakti vastuvõtmisega, ja nimetatud teenuste aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu vahel, mille alusel tuleb järelevalvetasud arvutada.

41 Järelikult on aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise meetod järelevalvetasu arvutamise lahutamatu osa ning seda tuleb pidada selle tasu oluliseks ja möödapääsmatuks osaks.

42 Kolmandana, mis puudutab komisjoni argumenti, et delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõike 2 teine lõik sisaldab piisavalt üksikasju aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise kohta, siis tuleb sarnaselt hagejaga tõdeda, et see säte ei sisalda selle arvutamise kohta rohkem üksikasju kui need, mille esitas digiteenuste määrus ise. Kuigi delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 4 lõike 2 teisel lõigul ja digiteenuste määruse artikli 33 lõike 4 esimese lõigu viimasel lausel on erinevad eesmärgid, nimelt aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamine vastavalt tasude kindlaksmääramiseks ning väga suureks digiplatvormiks või väga suureks internetipõhiseks otsingumootoriks määramiseks, tuleb tõdeda, et nendes kahes sättes nimetatud teabeallikad aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu saamiseks on identsed.

43 Seega, kuna eespool punktis 41 mainitu kohaselt on aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamine järelevalvetasu kindlaksmääramisel oluline ja möödapääsmatu tegur, toob digiteenuste määruse artikli 43 lõikes 4 ette nähtud komisjoni kohustus kehtestada delegeeritud õigusaktis „üksikasjalikult“ tasude arvutamise metoodika ja kord vaikimisi, kuid tingimata kaasa kohustuse kehtestada sellises aktis vähemalt piisavalt üksikasjalikud elemendid aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise meetodi kohta.

44 Igal juhul kohustab digiteenuste määruse artikli 43 lõige 4 sisuliselt komisjoni täpsustama ja konkretiseerima digiteenuste määrust, töötades delegeeritud õigusaktis välja üksikasjad, mida seadusandja ei ole kindlaks määranud (vt selle kohta analoogia alusel 17. märtsi 2016. aasta kohtuotsus parlament *vs.* komisjon, C-286/14, EU:C:2016:183, punkt 50). Kuna aga komisjon piirdub delegeeritud määruses 2023/1127 üldise viitega kolmele teabeallikale, nimelt andmetele, mille on teenuseosutaja esitanud digiteenuste määruse artikli 24 lõike 2 alusel, digiteenuste määruse artikli 24 lõike 3 alusel nõutud teabele ja kogu muule tema käsutuses olevale teabele, siis ei saa asuda seisukohale, et komisjon järgis digiteenuste määruse artikli 43 lõiget 4.

45 Kuna komisjon piirdus kohtuistungil kinnitusega, et liiga üksikasjaliku aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise meetodi lisamine delegeeritud õigusakti ei oleks sobiv ja et selline lahendus oleks „vastunäidustatud“, kuna see tooks kaasa ohu, et seda metoodikat tuleb aastate lõikes ajakohastada, arvestades eelkõige uusi hindamislahendusi, ei ole see institutsioon lisaks õiguslikult piisavalt tõendanud, miks oleks vaidlustatud otsusele lisatud ühine metoodika liiga üksikasjalik, arvestades digiteenuste määruse artikli 43 lõike 4 sõnastust, mis on ometi selge ja täpne.

46 Lisaks on selline argument vastuolus ka digiteenuste määruse põhjendusega 77, mille kohaselt „[võib] [a]ktiivsete teenusesaajate [keskmise] arvu kindlaksmääramist […] mõjutada turu ja tehnika areng ning seepärast peaks komisjonil olema õigus täiendada käesoleva määruse sätteid, võttes vastu delegeeritud õigusakte, millega nähakse ette metoodika digiplatvormi või internetipõhise otsingumootori aktiivsete teenusesaajate kindlaksmääramiseks“.

47 Seejärel ei saa nõustuda argumendiga, mille komisjon esitas kohtuistungil ja mille kohaselt otsus jätta üksikasjalik teave delegeeritud määrusesse 2023/1127 lisamata vastab vajadusele kaitsta kolmandate äriühingute ärisaladust ja konfidentsiaalseid andmeid, mida kasutati aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamiseks. Ühest küljest ei ole komisjon nimelt tõendanud, kuidas on teatavate andmete konfidentsiaalsus paremini kaitstud rakendusaktiga, nagu vaidlustatud otsus, kui delegeeritud õigusaktiga. Teisest küljest tuleb tõdeda, et igal juhul ei ole komisjoni viidatud konfidentsiaalset teavet ei delegeeritud määruses 2023/1127 ega vaidlustatud otsusele lisatud ühises metoodikas, mistõttu tuleb see argument tagasi lükata.

48 Neil asjaoludel, kuna aktiivsete teenusesaajate keskmine arv on nii järelevalvetasu kindlaksmääramise metoodika oluline osa kui ka mõiste, mida tuleb kogu digiteenuste määruses mõista ühetaoliselt ja sidusalt (vt eespool punkt 34), tuleneb digiteenuste määruse artikli 43 lõikest 3 koostoimes sama määruse artikli 33 lõikega 3, et võttes aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika vastu rakendusaktis, mitte aga delegeeritud õigusaktis, rikkus komisjon digiteenuste määruse artikli 43 lõikeid 3–5 ja artiklit 87.

49 Seda järeldust ei sea kahtluse alla komisjoni muud argumendid.

50 Nimelt esiteks, vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei saa vaidlustatud otsusele lisatud ühist metoodikat pidada pelgaks põhjendatud selgituseks selle kohta, kuidas aktiivsete teenusesaajate keskmist arvu arvutati, vaid tõeliseks üksikasjalikuks arvutusmetoodikaks, nagu nähtub selle lisa pealkirjast.

51 Kuigi seda võib kasutada komisjoni arutluskäigu mõistmiseks ja see on ühine kõigile teenuseosutajatele, nagu komisjon kohtuistungil rõhutas, on sellel metoodikal siiski oma sõnastuse, sisu ja pikkuse tõttu üldist laadi dokumendi tunnused, mida kohaldatakse kõigile tarnijatele, ning see ei ole lihtsalt vaidlustatud otsuse põhjenduse osa.

52 Teiseks tuleb märkida, et kuna ükski digiteenuste määruse ega delegeeritud määruse 2023/1127 säte ei näe komisjonile ette volitust täiendada või täpsustada digiteenuste määruse artikli 43 lõikes 4 osutatud metoodikat ja korda rakendusaktiga, siis puudub ka ühise metoodika vaidlustatud otsusele lisamisel igasugune õiguslik alus.

53 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb viienda väitega nõustuda ja järelikult vaidlustatud otsus tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida hageja muid argumente, etteheiteid või väiteid ning teha otsust hageja esitatud menetlust korraldavate meetmete võtmise taotluse kohta.

Vaidlustatud otsuse tagajärgede kehtima jätmine

54 Komisjon palub Üldkohtul juhul, kui ta tühistab delegeeritud määruse 2023/1127 artikli 5 lõiked 2 või 4 või vaidlustatud otsuse, jätta selle määruse või vaidlustatud otsuse tagajärjed kehtima seni, kuni komisjon on võtnud vajalikud meetmed vaidlustatud puuduste kõrvaldamiseks. Selline peatamine on vajalik, kuna tühistamine mõjutaks teiste nimetatud teenuseosutajate poolt 2023. aasta eest makstavate ja juba makstud järelevalvetasude suurust ning komisjoni käsutuses olevate summade kogumahtu, mida ta on juba kasutanud oma järelevalveülesannete täitmiseks.

55 Hageja väidab, et vaidlustatud otsuse võimaliku tühistamise tagajärgede ajalist piiramist ei õigusta ainuüksi asjaolu, et tehtaval kohtuotsusel oleks tagasiulatuv mõju tasutud järelevalvetasu tagastamise tõttu, kuni oodatakse uue otsuse vastuvõtmist. Lisaks leiab ta, et tehtaval kohtuotsusel ei ole otsest mõju muudele komisjoni vastu võetud rakendusaktidele.

56 ELTL artikli 264 esimeses lõigus on sätestatud, et kui hagi on põhjendatud, tühistab Üldkohus vaidlustatud õigusakti.

57 Vastavalt ELTL artikli 266 esimesele lõigule nõutakse institutsioonilt, kelle õigusakt on tühistatud, tühistava kohtuotsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmist.

58 Samas võib ELTL artikli 264 teise lõigu kohaselt liidu kohus juhul, kui ta seda vajalikuks peab, märkida, milliseid tühiseks tunnistatud õigusakti tagajärgi loetakse kehtivaks. Sellega seoses tuleneb kohtupraktikast, et selle sättega talle antud pädevuse teostamisel võtab liidu kohus arvesse õiguskindluse põhimõtte ja muude avalike või erahuvide järgimist (vt 25. veebruari 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Rootsi, C-389/19 P, EU:C:2021:131, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta samuti 22. detsembri 2008. aasta kohtuotsus Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, punkt 122).

59 ELTL artikli 264 teist lõiku on eelkõige tõlgendatud nii, et see lubab õiguskindluse kaalutlustel, aga ka põhjustel, mis teenivad liidu või tema poolt toetatava poliitika katkestamise või tagasipööramise vältimise eesmärki, jätta tühistatud õigusakti tagajärjed mõistlikuks ajavahemikuks kehtima (vt selle kohta analoogia alusel 12. veebruari 2025. aasta kohtuotsus Volksbank vs. SRB (2018. aasta *ex ante*-osamaksed), T-406/18, EU:T:2025:151, punkt 104 ja seal viidatud kohtupraktika).

60 Kuigi käesoleval juhul võeti vaidlustatud otsus vastu digiteenuste määruse artikli 43 lõiget 4 rikkudes, nagu nähtub eespool punktist 48, ei tuvastanud Üldkohus seevastu viga, mis mõjutaks iseenesest hageja kohustust maksta 2023. aasta eest järelevalvetasu.

61 Neil asjaoludel kahjustaks vaidlustatud otsuse tühistamine, nägemata ette selle tagajärgede kehtima jätmist kuni selle asendamiseni uue otsusega, digiteenuste määruse artikli 43 rakendamist, mis näeb ette, et komisjon nõuab väga suure digiplatvormi ja väga suure internetipõhise otsingumootori pakkujatelt järelevalvetasu, mille kogusumma katab kulud, mis on komisjonil tekkinud digiteenuste määrusega talle pandud järelevalveülesannete täitmiseks (vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Landesbank Baden-Württemberg ja SRB, C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601, punkt 177). Nimelt kui komisjon oleks kohustatud viivitamata tagasi maksma hageja järelevalvetasu summa ja teiste teenuseosutajate tasude summad, nagu need, kes on esitanud sarnase hagi, mis põhineb samadel väidetel kui need,

millega nõustuti käesolevas hagis, ehkki need teenuseosutajad on põhimõtteliselt kohustatud neid tasusid maksma, võib selline tagasimaksmine jätta komisjoni ilma finantsvahenditest, mis on vajalikud digiteenuste määrusega talle usaldatud järelevalveülesannete nõuetekohaseks täitmiseks.

62 Lisaks tuleb märkida, et arvestades vaidlustatud otsuse tühistamist õigustavaid põhjuseid, nimelt asjaolu, et komisjon kasutas aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu kindlaksmääramiseks ühist metoodikat, lisades selle rakendusaktidele, ei saa komisjon võtta vastu uut otsust, millega kohustatakse hagejat maksma järelevalvetasu, ilma et ta enne määraks delegeeritud õigusaktiga kindlaks aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika. Nimelt peab komisjon ELTL artikli 266 lõike 1 alusel tegema vaidlustatud otsuse tühistamisest vajalikud järeldused, võttes arvesse mitte üksnes käesoleva kohtuotsuse resolutsiooni, vaid ka seda toetavaid põhjendusi, kuna need on vajalikud resolutsioonis otsustatu täpseks mõistmiseks (vt selle kohta 29. novembri 2007. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon, C-417/06 P, ei avaldata, EU:C:2007:733, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 14. juuli 2016. aasta kohtuotsus Läti *vs.* komisjon, T-661/14, EU:T:2016:412, punkt 90). Seega saab uue otsuse, millega kehtestatakse Facebooki ja Instagrami suhtes 2023. aasta kohta kohaldatav järelevalvetasu, vajaduse korral vastu võtta alles pärast delegeeritud määruse 2023/1127 muutmist või uue delegeeritud õigusakti vastuvõtmist, millega kehtestatakse aktiivsete teenusesaajate keskmise arvu arvutamise metoodika, mis võib praeguses seisus mõjutada ka järelevalvetasude kindlaksmääramist 2024. aasta kohta vastu võetud rakendusaktides.

63 Järelikult võib vaidlustatud otsuse tagajärgede kehtima jätmise taotluse rahuldamata jätmine kahjustada õiguskindlust ja digiteenuste määrusega komisjonile pandud järelevalveülesande nõuetekohast täitmist.

64 Neil asjaoludel tuleb jätta vaidlustatud otsuse tagajärjed kehtima seni, kuni on võetud käesoleva kohtuotsuse täitmiseks vajalikud meetmed mõistliku aja jooksul, mis ei tohi ületada 12 kuud alates käesoleva kohtuotsuse jõustumise päevast.

Kohtukulud

65 Üldkohtu kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud kohtukulud hüvitama, kui vastaspool on seda nõudnud.

66 Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb vastavalt hageja nõudele kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1. Tühistada komisjoni 27. novembri 2023. aasta rakendusotsus C(2023) 8176 (final), millega määratakse kindlaks Facebookile ja Instagramile kohaldatav järelevalvetasu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2065 artikli 43 lõikele 3.

2. Jätta rakendusotsuse C(2023) 8176 tagajärjed kehtima seni, kuni on võetud käesoleva kohtuotsuse täitmiseks vajalikud meetmed mõistliku aja jooksul, mis ei tohi ületada 12 kuud alates käesoleva kohtuotsuse jõustumise päevast.

3. Mõista kohtukulud välja Euroopa Komisjonilt.

Mastroianni Brkan Gâlea

Tóth Valasidis

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 10. septembril 2025 Luxembourgis.

Allkirjad